

A környezeti felelősség érvényesülése a hazai jogban

Esettanulmány

Gyógyszergyári talajszennyezés Kelet-Magyarországon

Bevezető

Az ügyben érintett kelet-magyarországi gyógyszergyár működése során az 1950-es, 1960-as évek idején, a gyógyszergyártásból származó veszélyes anyagok elhelyezésének problémáját - környezetvédelmi szabályozás híján - eleinte azok csatornába engedésével, később elásásával “kezelték”. E tevékenység következtében súlyosan elszennyeződött a talaj, és – a talajvízáramlásnak köszönhetően – a gyárral szomszédos ingatlanok talaja is. A szennyeződések a 2000-es évek elején tárták fel, az elmúlt évtizedek során ugyanakkor a gyár tulajdonosi viszonyaiban – több alkalommal- is jogutódlás következett be.

A szennyezés feltárását követően a gyár aktuális tulajdonosa a gyár saját területén levő szennyezettség vonatkozásában arra hivatkozva vitatta a felelősségét, hogy a szennyezés régebben történt, mint az erről szóló szabályozás hatályba lépett volna, a nem a saját területén feltárt szennyezés kapcsán pedig azzal érvelt, hogy az ingatlanok mindenkori tulajdonosának kell felelnie az ott fellelt környezeti károkért. A gyógyszergyár emellett hivatkozott arra is, hogy – álláspontja szerint - nem volt bizonyított, hogy a környező területek szennyezettsége a gyár tevékenységének eredményeként alakult volna ki.

A jogvitában a környezetvédelmi hatóságok eljárásának jogerős lezárását követően a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság, majd a Legfelsőbb Bíróság hozott döntést 2011-ben.

Irányadó jogszabályok¹

A hatósági és a bírósági eljárás során az alábbi jogszabályok rendelkezései alapján születtek meg a gyógyszergyárat kötelező döntések:

- a. a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) 101. § (1)-(2) bekezdései, 102. § (1)-(2); (4) bekezdései,
- b. a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. Kormányrendelet (Kormányrendelet) 13., 21., és 44. §-ai
- c. a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) előírásai

¹ ld. bővebben a „Környezeti felelősség egyes szabályozási kérdései”c publikációt; EMLA Egyesület Budapest 2012. www.emla.hu

d. a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) előírásai

Ad a.

Az EU környezeti felelősségről szóló 35/2004. számú irányelve (ELD) 2007. április 30-i hatállyal került átültetésre a hazai jogszabályokba. Ennek következtében alapvetően a környezeti közigazgatási felelősség szabályozása alakult át, ami inkább annak részletezettségére mintsem alap struktúrájára vonatkoztatható.

A Kvt. – az ELD átültetését megelőző - 101. § (1) bekezdése szerint, aki tevékenységével vagy mulasztásával a környezetet veszélyeztet, szennyezi vagy károsítja, illetőleg tevékenységét a környezetvédelmi előírások megszegésével folytatja (a továbbiakban együtt: jogsértő tevékenység) az e törvényben foglalt és a külön jogszabályokban meghatározott felelősséggel tartozik.

A következő bekezdés (Kvt. 101. § (2) bek.) értelmében a jogsértő tevékenység folytatója köteles

- az általa okozott környezetveszélyeztetést, illetőleg környezetszennyezést megszüntetni, illetőleg környezetkárosítást abbahagyni;
- az általa okozott károkért helytállni;
- a tevékenységet megelőző vagy a külön jogszabály szerint meghatározott környezeti állapotot helyreállítani.

A Kvt. rendszerében már az EU szabályainak életbe lépését megelőzően is élt az a vélelem (Kvt. 102. § (1) bekezdés), hogy a jogsértő tevékenységért való felelősség a büntetőjogi és szabálysértési jogi felelősség kivételével - az ellenkező bizonyításáig - annak az ingatlannak a tulajdonosát és birtokosát (használóját) egyetemlegesen terheli, amelyen a tevékenységet folytatják, illetőleg folytatták.

E felelősség alól a tulajdonos mentesül, ha megnevezi az ingatlan tényleges használóját, és kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a felelősség nem őt terheli.

A jogutódlás tekintetében pedig kimondta a Kvt. 2007. április 30-át megelőző szabályozása is, hogy ha több környezethasználó közösen hoz létre olyan gazdálkodó szervezetet, amelyben korábban végzett azonos vagy egymást kiegészítő tevékenységüket egyesítik, a környezetvédelmi kötelezettségek tekintetében a létrehozott gazdálkodó szervezet az alapítók jogutódjának minősül, felelőssége pedig az alapítókkal egyetemleges.

A Kvt. fenti rendelkezései az ELD átültetését követően a következőképpen módosultak. A Kvt. 101. § (1) bekezdése szerint a környezethasználó az e törvényben meghatározott és más jogszabályokban szabályozott módon büntetőjogi, szabálysértési jogi, polgári jogi és közigazgatási jogi felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásaiért.

E szakasz második bekezdése szerint a környezethasználó köteles

- a környezetveszélyeztető magatartástól, illetve környezetkárosítástól tartózkodni, valamint az általa folytatott környezetveszélyeztető magatartást, illetve a környezetkárosítást abbahagyni;

- környezetveszélyeztetés, valamint környezetkárosodás esetén a környezetvédelmi hatóságot azonnal tájékoztatni, információt szolgáltatni;
- minden lehetséges intézkedést megtenni a környezetkárosodás enyhítése, a kárelhárítás, illetve a további környezetkárosodás megakadályozása érdekében;
- környezetkárosodás esetén az eredeti állapotot vagy az eredeti állapothoz közeli állapotot helyreállítani;
- az általa okozott környezetkárosodásért helytállni és a megelőzési, illetve helyreállítási költségeket viselni.

Az ingatlan tulajdonosának felelősségére vonatkozó vélelem pedig az alábbiak szerint változott meg. A Kvt. 102. § (1) bekezdése értelmében a környezetkárosodásért, illetve a környezetveszélyeztetésért való felelősség - az ellenkező bizonyításáig - annak az ingatlannak a környezetkárosodás, illetve környezetveszélyeztetés bekövetkezésének időpontját követő mindenkori tulajdonosát és birtokosát (használóját) egyetemlegesen terheli, amelyen a környezetkárosítást, illetve környezetveszélyeztető magatartást folytatták.

A tulajdonos mentesülési lehetősége azonos maradt, s a változtatások érintetlenül hagyták a több környezethasználó által létrehozott új gazdálkodó szervezet jogutódi felelősségét is.

Ad b.

A Kormányrendelet 2004-ben lépett hatályba, s e szabályozás 2007-es módosítása része volt az ELD implementációjának, mely módosító rendelkezések 2007 április 30-ával lettek hatályosak.

Az ELD hazai jogrendszerbe való átültetését megelőzően is a Kormányrendelet 21. § írta elő, hogy a már bekövetkezett pontszerű szennyező forrásokhoz tartozó valószínűsíthető szennyezettség esetén a köz érdekében kármentesítést kell végezni.

A Kormányrendelet szerint kármentesítésre az volt köteles, aki

- a szennyezettséget okozó tevékenységet folytatta vagy folytatja, illetve annak jogutódja;
- a környezeti kárért fennálló felelősséget a szennyezett terület tulajdonjogának megszerzésével vagy egyéb módon átvállalja, valamint
- aki a Kvt. 101-102. §-a szerint felelősségre vonható.

A Kormányrendelet előírásainak az ELD alapján történt módosítását követően a felelősség a felszín alatti vizek, földtani közegek károsodását eredményező környezethasználatok esetében akként alakult, hogy a 21. § (2) bekezdése kimondta, kármentesítésre az kötelezett, aki a Kvt. 101-102/A. §-ában meghatározottak szerint felelősséggel tartozik.

A Kormányrendelet értelmében a kármentesítés egyes szakaszai az alábbiak:

- tényfeltárás, amely felderítő és részletes vizsgálatból állhat;
- műszaki beavatkozás;
- monitoring.

A Kormányrendelet 13 § (1) bekezdése sorolja fel az egyes engedélyköteles tevékenységeket, így engedély szükséges a szennyező anyag elhelyezéséhez, földtani közegbe történő közvetlen bevezetéséhez, a felszín alatti vízbe történő közvetett bevezetéséhez, valamint felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetéséhez is.

A Kormányrendelet átmeneti rendelkezése (44. § (11) bekezdés) szerint az e rendelet hatálybalépésekor – azaz 2004. augusztus 5-től - a már folyamatban levő a 13. § (1) bekezdés szerinti engedélyköteles tevékenységek esetében e rendelet előírásait a tevékenység felülvizsgálatát követően, illetve a kármentesítések engedélyezése során a kármentesítés új szakaszától kell alkalmazni.

Ad c. és d.

A Ket. és a Pp. tartalmazzák a közigazgatási hatósági eljárásra, illetve a bírósági eljárásra – ezen belül a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatára - vonatkozó előírásokat, s ezen belül – a jelen ügyben kifejezett relevanciával bíró rendelkezések - meghatározzák a közigazgatási eljárásban lefolytatandó bizonyítás szabályait, illetve a polgári perben a bizonyítási teher alakulását.

A szennyeződés kialakulása és a közigazgatási felelősség megállapítása

A közigazgatási eljárás és a tényállás tisztázása

A gyógyszergyár az 1950-es évek elején kezdte meg a penicillin-gyártást, melynek melléktermékeként nagy mennyiségű mérgező tetraklór-etán (C₂H₂Cl₄) keletkezett. Megfelelő hulladékgazdálkodási szabályozás hiányában a veszélyes anyagot egy ideig a csatornába vezették, de később már összegyűjtötték és hordókban ásták el a tetra-izapot a gyár tartálparkjában. Az elásott tetra-izap idővel nagyobb területen elszennyezte a talajvizet - mint utóbb kiderült – több, a gyógyszergyár tulajdonában nem levő ingatlan esetében is.

A gyár tartálparkjának rekonstrukciója 2000-ben kezdődött meg, mely munkálatok során észlelték a súlyos talaj és talajvíz-szennyeződést a gyár és a vele szomszédos területeken. A tetra-izapban található vegyületek a talajvízáramlás miatt terjedtek el folyadékként, illetve kipárolásai a talajban levő levegőbe jutva gázként terjedtek el a gyárteleptől délnyugatra elhelyezkedő területen. A talajvízben a szennyeződés 8-10 méter mélyen fellelhető volt.²

2001-ben a későbbi tulajdonos jogelődjét az illetékes környezetvédelmi felügyelőség tényfeltárára kötelezte a gyár területén és annak környezetében az illékony szerves szénhidrogén (VOC) szennyezők vonatkozásában.

A következő három év során zajlott a szennyeződés feltárása, s megállapítást nyert, hogy a gyár déli oldalától nyugatra elhelyezkedő sportpályák területén, illetve az

² http://www.hidrologia.hu/vandorgyules/28/dolgozatok/handari_zoltan.html 10.09.2012

ettől nyugatra elhelyezkedő másik gazdálkodó szervezet területén jelentős klórozott szénhidrogén szennyezés található.

Emellett sor került a - további elterjedés megelőzése érdekében - a szennyeződés horizontális lehatárolására. A fúrásos mintavételezés során igazolódott, hogy a talajvízben - az akkor hatályos 10/2000. KöM-EüM rendeletben meghatározott - szennyezettségi határértékeket meghaladó szennyezettség volt kimutatható.

A tényállás tisztázása során a gyógyszergyár nyilatkozataiban igyekezett elhárítani a szennyezésért, a további intézkedések megtételéért való felelősségét. A tényfeltáró dokumentáció mellett a felügyelőség a szennyezéssel érintett területek tulajdonosának és használójának tevékenységét is vizsgálta, illetve nyilatkoztatta őket ennek kapcsán.

A másik, szennyezett ingatlan tulajdonosa a közigazgatási eljárás során sikeresen bizonyította, hogy az ő területén sem ő, sem jogelődje nem végzett sem fuvarozási, sem vegyipari tevékenységet, melyek a szennyezést eredményezhették volna, illetve azt is, hogy területein szennyező anyagok elhelyezésére nem került sor.

A felügyelőség később műszaki beavatkozásra és beavatkozási terv készítésére kötelezte a gyógyszergyárat a Kvt. és a Kormányrendelet felelősségi szabályai alapján a saját területe és a másik szennyezett ingatlanok vonatkozásában is.

A gyógyszergyár megfellebbezte a felügyelőség döntését, melyet a másodfokú hatóság, az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (OKTVF) hatályon kívül helyezett és a felügyelőséget új eljárás lefolytatására kötelezte, mivel nem találta a döntést kellően megalapozottnak, s utasította az első fokú szervet kifejezetten a történeti tényállás feltárására a felelősök megállapíthatósága érdekében.

A felügyelőség a tényállás felderítése érdekében történeti kutatást végzett, továbbá vizsgálta az 50-es, 60-as években történt penicillingyártás folyamatát, illetve a jogelőd gyárban zajlott egyes tevékenységeket, levelezéseket. A kutatásokból egyrészt kiderült, hogy a tetra-izapot sok esetben a csatornába engedték le, illetve az, hogy a tartályparkot érintően több változtatás is történt, ami eredményezhette a tartályok sérülését, a tárolt anyagok kiszivárgását.

Az új eljárás keretében bizonyítást nyert, hogy a szennyezés kora közel azonos a gyár területén belül levő szennyezés korával, s a szennyezőanyag összetétele is azonos volt. A felügyelőség szerint ezért nem volt kizárható, hogy ezek a gyáron kívüli szennyeződések ugyancsak a gyár, azaz felperes jogelődje tevékenységéből eredtek.

A megismételt eljárás során külső szakértőket is bevontak a tényfeltárásba, s a felügyelőség 2008-as határozatában kötelezte a gyógyszergyárat műszaki beavatkozási terv készítésére és beavatkozásra.

E határozattal szemben a gyógyszergyár fellebbezett, s kifejtette, hogy nem lehet megállapítani, hogy 1964-et megelőzően az adott területen az iparvágány régi nyomvonalán a gyógyszergyárat és jogelődjét illetően nem történt semmiféle káresemény, amely akár ugyanígy eredményezhette a szennyezést. Hivatkozott arra továbbá a gyógyszergyár, hogy a tetra-iszapot eredményező és azt kezelő eljárások megfeleltek az akkori szabályoknak, illetve a kérdéses időszakban az iszap elhelyezése jogilag nem volt szabályozva, ezért nem lehet utólag illegálisnak minősíteni.

Jogellenesnek tartotta a gyógyszergyár továbbá a Kvt. és a Kormányrendelet alkalmazását, s szerinte jogi felelőssége a korábbi tevékenység jogellenességének hiányában – a visszaható hatály tilalmának sérelme nélkül - nem állapítható meg. Hivatkozott továbbá arra is, hogy önmagában a tény, hogy az adott anyagokat használták a gyártás során, nem bizonyítja, hogy a szennyeződés tőlük származna.

Az első fokú hatósági döntést az OKTVF helyben hagyta. Ezt követően a közigazgatási ügyekben eljáró megyei bíróság előtt indult per a határozat felülvizsgálata iránt, melyet ugyancsak a gyógyszergyár kezdeményezett.

A közigazgatási döntés bírósági felülvizsgálata

A megyei bíróság 2010-ben hozott ítélete kimondta a gyár felelősségét, és nem változtatott a hatóság határozatán. A Kúria jogelődje, a Legfelsőbb Bíróság pedig 2011-ben a gyógyszergyár felülvizsgálati kérelme nyomán vizsgálta felül a megyei bíróság döntését, s megállapította, hogy a gyár felelős a hatályos szabályok értelmében, s köteles végrehajtani a környezetvédelmi felügyelőség által előírt intézkedéseket.

A közigazgatási eljárás a környezetvédelmi felügyelőség előtt 2001-ben kezdődött meg; a felügyelőség először a gyógyszergyár jogelődjét kötelezte tényfeltárássra. Ezt követően – a cégnél bekövetkezett jogutódlás eredményeként – a felügyelőség a jogutódot kötelezte a műszaki beavatkozási terv elkészítésére és a műszaki beavatkozás végrehajtására.

A gyógyszergyár, mint a szennyező jogutódja felróhatóságtól függetlenül felelős a jogelődje által okozott környezetszennyezésért, s köteles megtenni a szükséges intézkedéseket annak elhárítására, a további károk megelőzésére (Kvt. 102. (2) bek.).

A Ket. 50. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási eljárásban a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges mértékben a tényállást tisztázni, s ehhez a bizonyítási eljárást lefolytatni.

A közigazgatási hatóság az eljárásában nyilatkozattételre szólította fel a szennyezéssel érintett területek tulajdonosait, használóit is. Így a gyógyszergyárral szomszédos terület gazdálkodó szervezet tulajdonosa, illetve a közeli vasútpályát üzemeltető vasúttársaság is megjelent az eljárás során, s a közigazgatási eljárásban bizonyították, hogy felelősség őket nem terheli, így a bírósági eljárásban nem vettek részt.

A polgári perben az általános szabály, hogy a bizonyítás kötelezettsége azt a felet terheli, akinek érdekében, áll, hogy állítását a bíróság igaznak fogadja el, jellemzően tehát a felperes köteles állításait bizonyítékkal alátámasztani (bizonyítási teher).

A közigazgatási perekben ettől valamelyest eltérő szabályt rendel alkalmazni a Pp. 33/A. § (2) bekezdése, mely szerint, ha a közigazgatási eljárás hivatalból indult, vagy a közigazgatási szerv a tényállás-megállapítási kötelezettségének nem tett eleget, a közigazgatási szerv köteles a határozata alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására, ha azt a felperes vitatja.

A megyei bíróság ítélete helyben hagyta a felügyelőség határozatát. Az ítélet indokolása szerint a per során a felügyelőség bizonyította, hogy a szennyezés a gyár területéről indult ki, s a szennyezőanyag a gyár jogelődje tevékenységének mellékterméke volt.

A bíróság ítéletében hivatkozott az EU Bíróságának C-378/08. számú ítéletére és az ELD rendelkezéseire a tekintetben, hogy a felelősség megállapításának feltétele a létesítmények és a szennyezés területének közelsége, valamint a tevékenység és a szennyezés közötti okozati összefüggés fennállta.

A megyei bíróság hivatkozott a szennyező fizet elvére, mely szerint a környezeti ártalmak megszüntetésének költségeit a szennyezőnek, illetve jogutódjának kell megfizetni, valamint az EU Bíróság C-378/2008 sz. döntésére (Raffinerie Mediterranee (ERG) SpA, Polimeri Eiuropa SpA és Syndinan SpA kontra Ministero dello Sviluppo economico és társa). Ebben az Európai Bíróság kifejtette, hogy a környezeti felelősségről szóló irányelvvel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mely lehetővé teszi a hatóságok számára, hogy vélelmezze a gazdasági szereplők és a megállapított szennyezés közötti okozati összefüggés fennállását azon tényből kifolyólag, hogy a létesítmények az említett szennyezés területének közelében található.

A megyei bíróság döntését erre alapozva úgy indokolta, hogy a gyógyszergyár esetében e feltételek fennálltak, hiszen a tetra-izap a gyógyszergyár és jogelődjének tevékenységének (penicillingyártás) mellékterméke, s nem vitatottan e mellékterméket a területen ásták el, és a bíróság alkalmazandónak ítélte meg az ELD szabályait, valamint az annak átültetését tartalmazó jogszabályi módosításokat is.

Felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt

A gyógyszergyár a bírósági ítélet felülvizsgálatát kérte - a Kúria jogelődjétől - a Legfelsőbb Bíróságtól. Az felülvizsgálati kérelemben a gyógyszergyár elsődlegesen arra hivatkozott, hogy sem a Kvt., sem a Kormányrendelet - álláspontja szerint nem vonatkozik a hatályba lépésük előtt bekövetkezett környezetszennyezésekre; s ezek alkalmazása ellentmond a jogalkotásról szóló – akkor hatályban volt - törvényben foglalt, a visszaható hatály tilalmára vonatkozó rendelkezéseknek.

A gyár – többek között - hivatkozott továbbá az ELD 17. cikkére, mely következtében az annak átültetéséből eredő jogszabályok az esetre nézve nem alkalmazhatók

- a 2007. április 30-a előtt bekövetkezett kibocsátás vagy esemény által okozott károk,
- a 2007. április 30-át követően bekövetkezett kibocsátás, esemény vagy incidens által okozott károk, amennyiben olyan meghatározott tevékenység eredményeként került sor azokra, amely a fent említett időpont előtt történt és fejeződött be,
- a károkat okozó kibocsátás, esemény vagy incidens bekövetkezése óta több mint 30 év telt el.

A Legfelsőbb Bíróság a bíróság ítéletét hatályában fenntartotta, de annak jogi indokolását megváltoztatta. Az ítélet szerint a gyógyszergyártó társaságot terhelte a felelősség, de nem a megyei bíróság által kifejtett indokok alapján.

A Legfelsőbb Bíróság ítéletében megállapította, hogy a gyógyszergyárral szemben érvényesíthetők a környezetjogi közigazgatási felelősségi szabályok (Kvt. 101. § (2) bekezdés) azaz köteles megtenni a szükséges intézkedéseket, köteles a beavatkozási terv elkészítésére és a műszaki beavatkozás végrehajtására.

A Legfelsőbb Bíróság elsődleges kérdésként azt vizsgálta, hogy a Kvt. és a Kormányrendelet alkalmazható volt-e az adott ügyben. A Kvt. 1995. december 19-én lépett hatályba, s rendelkezéseit a hatálybalépését követően felmerülő környezetvédelmi intézkedések tekintetében alkalmazni rendelte.

A Kvt. felhatalmazása alapján került megalkotásra a Kormányrendelet, melynek 41. § (11) bekezdés a. pontja úgy rendelkezett, hogy a már folyamatban levő, a 13. § (1) bekezdés szerint engedélyköteles tevékenység esetén e rendelet előírásait a tevékenység felülvizsgálatát követően, illetve a kármentesítések engedélyezése során a kármentesítés új szakaszától kell alkalmazni.

Ennek következtében a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a tevékenység folytatása nem feltétele a Kormányrendelet alkalmazhatóságának. A kármentesítés egyes szakaszait a Kormányrendelet felsorolja, melyek a tényfeltárás, a műszaki beavatkozás és a monitoring.

Az adott ügyben a 2001-ben kezdődött tényfeltárás eredményeként vált szükségessé a műszaki beavatkozás, mely a kármentesítés új szakasza, azaz már alkalmazandó rá az Kormányrendelet.

A Legfelsőbb Bíróság kifejtette továbbá, hogy a perbeli esetben nem visszamenőleges hatályú jogalkalmazásról van szó, hanem a gyógyszergyártó a jogelődje által elkövetett környezetszennyezésért felelős, azaz a Kvt. nem a mostani környezetvédelmi előírásokat követeli meg a jogelődtől vagy a jelenlegi gyógyszergyártótól, hanem a jogelőd környezetszennyező tevékenységével okozott szennyező gócek feltárását, illetve az annak következtében a környezeti károk elhárításáért való helytállási kötelezettséget írja elő.

A helyreállítási intézkedés nem a jogellenes tevékenység folytatásához kapcsolódik, hanem a környezetkárosítás bekövetkezésének objektív tényén.

A Legfelsőbb Bíróság emellett megállapította, hogy a megyei bíróság tévesen hivatkozott mind az EU Bíróság ítéletére, mind az ELD irányelvre, ugyanis ez utóbbi

17. cikke harmadik francia bekezdése alapján annak időbeli hatálya miatt az irányelv a perbeli esetben nem alkalmazható.

Összefoglalás

Hazánkban az 1950-es 1960-as évek során az ipar elsőbbséget élvezett, környezetvédelmi előírások pedig nem korlátozták e tevékenységeket, az akkori környezetveszélyeztető, környezetkárosító magatartások és mulasztások által okozott környezeti károk sok esetben pedig csak évtizedekkel később kerülnek napvilágra, s azok felszámolásáért, a további károk megelőzéséért való felelősség terhe adott esetben a jelenlegi jogutódokat, ingatlantulajdonosokat terheli.

A jogvita központi kérdése ezért elsősorban az volt, hogy a közel ötven éves környezetkárosodást okozó magatartás eredményezheti-e a jóval később hatályba lépett felelősségi mechanizmusok alkalmazását.

A műszaki beavatkozási terv készítésére kötelezés alapját képező szennyezés olyan időszakban keletkezett, amikor a környezeti jog szinte ismeretlen jogterület volt hazánkban és a veszélyes hulladékok eltüntetésének bevett módja volt az elásás, lefolyóba öntés.

A Legfelsőbb Bíróság döntése 2011-ben született, s ezzel szemben további jogorvoslatnak nincs helye, a gyógyszergyár köteles - a károk felszámolása, illetve a további szennyeződések kialakulásának megelőzése érdekében - a műszaki beavatkozási terv elkészítésére és végrehajtására, valamint az információszolgáltatás teljesítésére.

dr. Gajdics Ágnes
agnes.g@emla.hu

Környezeti Management és Jog Egyesület
Environmental Management and Law Association (EMLA)
www.emla.hu

A jelen tanulmány az Európai Unió Bizottsága LIFE+ programjának támogatásával készült.